

ภารกิจส่งช้างเผือก ให้ถึง ดวงดาว

รายงานฉบับพิเศษ :

หลักประกันโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับถึงอุดมศึกษา
โดยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

“หนูคิดว่าน่าจะมีทุนการศึกษาที่ส่งให้นักเรียนเรียนจบตั้งแต่ ปี 1 - ปี 4 ส่วนมากมักให้เป็นครั้งคราว มีเพื่อนๆ ที่เป็นแบบหนูเยอะ เราต้องหางานทำไปด้วย จ่ายค่าเทอมเองไปด้วย มันเหนื่อยเหมือนกัน”

เสียงสะท้อนจากนักศึกษาที่ได้รับทุนเสมอภาครุ่นแรก จากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งขณะนี้ ได้ทำตามความฝันด้วยการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา เพื่อก่อร่างสร้างบ้านไฉนแห่งความสำเร็จและหลุดออกจากกับดักความยากจน

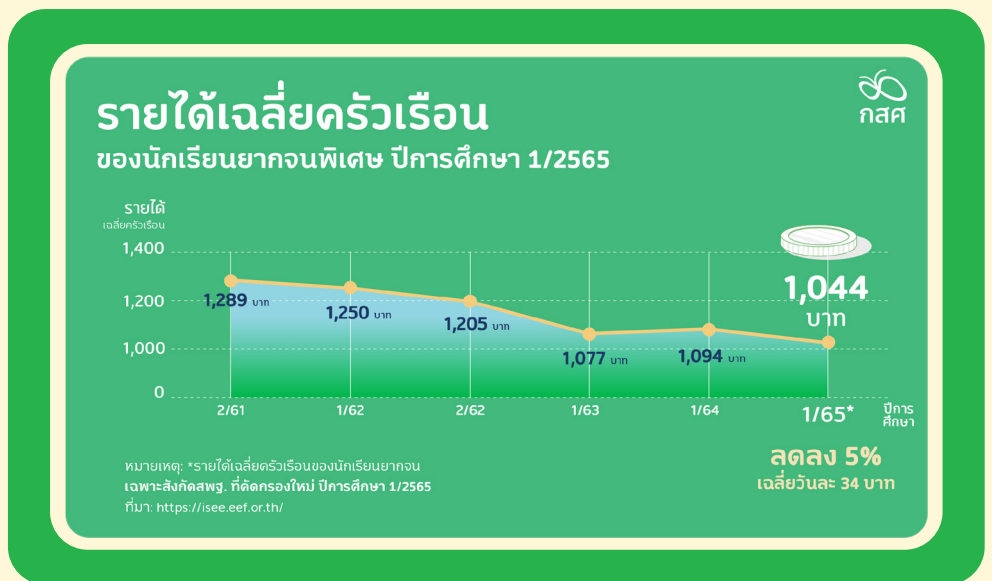
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งยังได้กำหนดให้ต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 หมายความว่า 9 ได้กำหนดทิศทางให้เด็กเยาวชนไทยหลุดจากกับดักความยากจนข้ามชั่วรุ่น รวมทั้งมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม ภายในปี 2570 ทว่าเมื่อประมวลสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปีการศึกษา 2565 ที่สำรวจโดยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) พบว่าเด็กไทยที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหลุดออกจากระบบการศึกษามีมากกว่า 1.8 ล้านคนทั่วประเทศ โดยเฉพาะเด็กกลุ่มช่วงชั้นรอยต่อ (ป.6 ม.3 และ ม.6) ที่มักจะมีแนวโน้มไม่ศึกษาต่อและอาจจะไม่กลับเข้ามาเรียนอีกหลังจากปิดภาคเรียน ขณะที่สวัสดิการเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนยังไม่ครอบคลุมระดับชั้นอนุบาล มัธยมปลาย และสายอาชีพ

เพิ่มทุนมนุษย์ ด้วยหลักประกันโอกาสทางการศึกษา

เรามักกล่าวว่า “การศึกษาคือจุดเริ่มต้นสำคัญของการยกระดับทักษะแรงงาน” เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสและสะสมทุนมนุษย์ตั้งแต่เด็กจนเข้าสู่ทำงาน เพื่อให้ประเทศแข่งขันได้ในเศรษฐกิจยุคใหม่ที่ต้องการแรงงานมีทักษะ เช่นเดียวกัน การศึกษาซึ่งถูกมองว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยตัดวงจรความจนข้ามรุ่นได้

หากพิจารณาจากเส้นความยากจนของสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ปี 2563 อยู่ที่ 2,762 บาทต่อคน/เดือน ข้อมูลของ กสศ. พบว่ามีเด็กและเยาวชนอายุ 3-14 ปี จำนวนกว่า 2.5 ล้านคน อยู่ใต้เส้นความยากจน และเมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของนักเรียนยากจนพิเศษปีการศึกษา 2565 พบว่ามีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนนักเรียนกลุ่มยากจนพิเศษอยู่ที่ 1,044 บาทต่อเดือน หรือวันละ 34 บาทเท่านั้น

ในปัจจุบันพบว่าอัตราการเข้าเรียนมหาวิทยาลัยของเด็กที่ยากจน ยังคงทิ้งช่องว่างที่ห่างมาก ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี 2564 ระบุว่าเยาวชนจากครอบครัวที่ฐานะยากจนที่สุดร้อยละ 10 ของประเทศไทย มีเพียงร้อยละ 11 เท่านั้นที่สามารถศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาได้ ซึ่งต่ำกว่าเด็กที่มาจากครัวเรือนร่ำรวยที่สุดร้อยละ 10 ของประเทศกว่า 6 เท่า

สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ. ร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่นำเสนอผลการศึกษาในโครงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อประเมินความพร้อมของเด็กและเยาวชนในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ชี้ว่าหากจะยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กกลุ่มเปราะบางหรือยากจน ควรต้องสนับสนุนให้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวส. หรือสูงกว่า หากเป็นระดับที่ต่ำกว่านั้น ระดับทุนมนุษย์ที่ไม่ต่างจากตอนจบ ม.3 มากนัก จะไม่สามารถช่วยให้เด็กเหล่านี้หลุดพ้นจากความยากจนข้ามรุ่นได้

1.สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (Net enrolment rate) ในระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2564 วิเคราะห์โดย กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

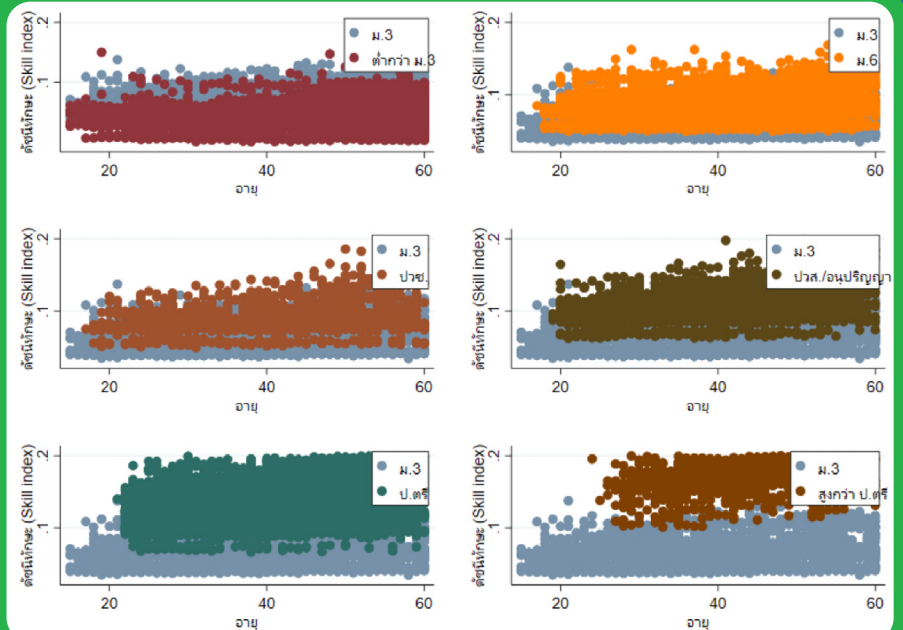
หลุดจากระบบ ทุนมนุษย์ตกต่ำ อนาคตเด็กไทยสลาย

ทุนมนุษย์จะถูกประเมินจากระดับการศึกษา รายได้ ระดับความซับซ้อนและประสบการณ์ในการทำงาน จากภาพพบว่าจุดที่แสดงระดับทุนมนุษย์ทั้ง 2 จุด ส่วนใหญ่จะซ้อนทับกัน แสดงให้เห็นว่าเด็กที่จบการศึกษาระดับ ม.3 ไม่ได้มีต้นทุนมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นไปกว่าคนที่ไม่จบ ม.3 มากนัก

หากยิ่งเปรียบเทียบวัยแรงงานที่การศึกษาในระดับ ม.3 กับระดับ ม.6 และ ปวช. จะเห็นว่าจุดส่วนใหญ่ยังซ้อนทับกัน โดยระดับการศึกษาที่ทำให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนคือระดับ ปวส. ที่จุดส่วนใหญ่จะสูงกว่าจุดสีเทาอย่างเห็นได้ชัด

สอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ระบุว่า เส้นเงินเดือนของเด็กที่จบการศึกษาระดับ ม.3 ในกลุ่มล่างสุดร้อยละ 10 จะมีรายได้ประมาณเพียงเดือนละ 5,000 ทั้งชีวิต แตกต่างจากเด็กที่จบการศึกษาระดับ ม.3 ในกลุ่มบนสุดร้อยละ 10 จะมีรายได้ต่อเดือนประมาณ 12,000 -15,000 บาท

ทว่าเมื่อเทียบกับค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โอกาสที่เด็กทั้ง 2 กลุ่มจะยกระดับตัวเองและครอบครัวให้พ้นความยากจนได้ จึงไม่สามารถทำได้โดยง่าย

ภาพแสดงระดับทุนมนุษย์ตามระดับการศึกษาของคนแต่ละช่วงวัย ตั้งแต่เริ่มทำงานจนถึงอายุ 60 ปี

จุดสีแดง : ผู้จบการศึกษาระดับต่ำกว่า ม.3

จุดสีเทา : ผู้จบการศึกษาระดับ ม.3

จุดสีส้ม : ผู้จบการศึกษาระดับ ม.6

จุดสีน้ำตาลเข้ม : ผู้จบการศึกษาระดับ ปวส.

หลักประกันโอกาสทางการศึกษา ทางช่างเพื่อออกจากรักดึกยากจนข้ามรุ่น

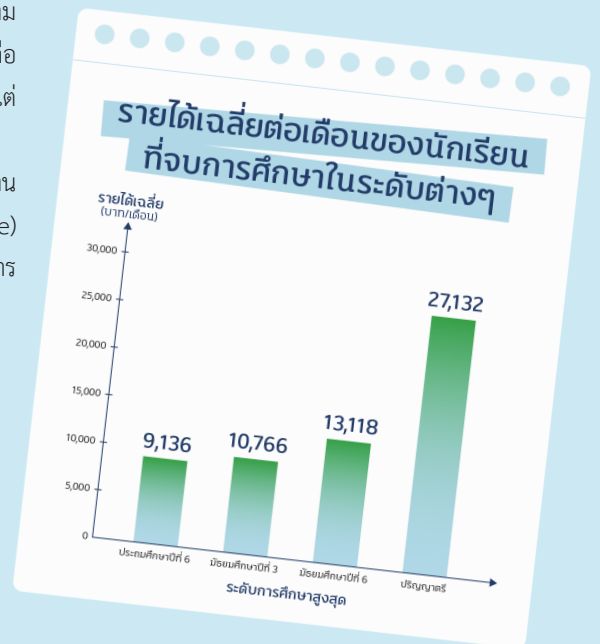
"กฎเกณฑ์สำคัญที่สุดสำหรับการแก้ไขปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
อย่างยั่งยืน คือการมีระบบหลักประกันโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทย ไม่ว่า
ลูกของใคร จะเกิดมาในครอบครัวยากดีมีจน ถ้าเขามีความมุ่งมั่นตั้งใจ และมี
ศักยภาพทางการศึกษา เขาควรต้องได้เรียนจนสุดความสามารถของเขา
โดยไม่ต้องกังวลเรื่องฐานะของครอบครัว"

ดร.ไกรยส ภัทราวาท ผู้จัดการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

หลักประกันโอกาสทางการศึกษาเป็นอีกหนึ่งความตั้งใจของ กสศ. ที่ต้องการสร้างความ
เข้าใจเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาว่าไม่ใช่การให้เงินเด็กหรือการบริจาคช่วยเหลือ
เป็นครั้งคราว แต่เป็นการวางระบบการเชื่อมโยงข้อมูล ทรัพยากร และการส่งต่อนักเรียนตั้งแต่
ระดับปฐมวัยถึงอุดมศึกษา

สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ. วิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงาน
ของประชากรจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2564 โดยใช้สมมติฐานอัตราคิดลด (Discount Rate)
ที่ร้อยละ 3 พบว่า นักเรียนที่ได้ศึกษาต่อจนจบการศึกษาในระดับต่าง ๆ จะมีรายได้ตลอดช่วงชีวิตการ
ทำงานเพิ่มขึ้นตามขั้นบันได ดังนี้

1. **วุฒิปริญญาตรีปีที่ 6** หมายถึง นักเรียนที่สามารถเรียนอยู่ในระบบการศึกษา
เฉลี่ย 6 ปี จะมีรายได้เฉลี่ย 9,136 บาท/เดือน
2. **วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 3** หมายถึง นักเรียนที่สามารถเรียนอยู่ในระบบการศึกษา
ประมาณ 9 ปี จะมีรายได้เฉลี่ย 10,766 บาท/เดือน
3. **วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 6** หมายถึง นักเรียนที่สามารถเรียนอยู่ในระบบการศึกษา
จนครบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 12 ปี จะมีรายได้เฉลี่ย 13,118 บาท/เดือน
4. **วุฒิปริญญาตรี** หมายถึง นักเรียนที่สามารถเรียนอยู่ในระบบการศึกษา
ได้จนถึงระดับอุดมศึกษา จะมีรายได้เฉลี่ย 27,132 บาท/เดือน

*หมายเหตุ : รายได้ตลอดช่วงชีวิตการทำงาน

อยากเรียนต้องได้เรียน : "ทุนเสมอภาค" หลักประกันโอกาสระยะแรก

โครงการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข หรือ *'ทุนเสมอภาค' หนึ่งในกลไกสำคัญของ กสศ. ในการช่วยเหลือนักเรียนยากจนพิเศษที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรอง
ให้รอดพ้นจากเส้นวิกฤตความจนด้วยการจัดสรรเงินสนับสนุนคนละ 3,000 บาทต่อปี เพิ่มเติมจาก 'ทุนพื้นฐาน' ที่เป็นเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจนที่
ต้นสังกัดจัดสรรให้ได้มีค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กสามารถเดินทางมาเรียนได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าอาหารเช้าเพื่อให้อิ่มท้องพร้อมรับการเรียนรู้

*ภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องรักษาอัตราการมาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด และต้องทำการบันทึกน้ำหนักส่วนสูงติดตามพัฒนาการเจริญเติบโตตามเกณฑ์และสมวัย ซึ่งกลไกนี้เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2561 ในโรงเรียนสังกัด สพฐ. ก่อนขยายความร่วมมือไปยังโรงเรียนสังกัด อปท. ตชด. พศ. สช. และ กทม. การให้ทุนเสมอภาค รวมไปถึงเด็กที่มีความพิการและเด็กทุกสัญชาติที่ได้เรียนในประเทศไทย

ความสำเร็จของทุนเสมอภาคเกิดขึ้นหลากหลายมิติ ทั้งต่อนักเรียน โรงเรียน ผู้ปกครอง โดยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 สพฐ. ได้จัดสรรเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจนไปยังนักเรียนทั้งสิ้น 1,595,875 คน ขณะเดียวกัน กสศ. ก็ได้จัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขหรือทุนเสมอภาคให้นักเรียนยากจนพิเศษเพิ่มเติมอีกจำนวน 1,266,001 คน ครอบคลุมสถานศึกษาทั้งหมด 27,527 แห่งทั่วประเทศ

อัตราการมาเรียนที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนทุนเสมอภาค ช่วยยืนยันว่านักเรียนที่เคยได้รับทุนเสมอภาคจาก กสศ. และทุนอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจนจาก สพฐ. มีโอกาสที่จะได้ไปต่อในระดับอุดมศึกษา โดยปี 2561 เป็นปีที่ กสศ. เริ่มต้นสร้างระบบการคัดกรองนักเรียนยากจน ด้วยการทำงานร่วมกับ สพฐ. ที่มีคุณครูทั่วประเทศ ช่วยลงพื้นที่สำรวจและบันทึกข้อมูลการคัดกรองนักเรียนยากจนให้กับ กสศ. ซึ่งในปีการศึกษา 2561 มีนักเรียนชั้น ม.3 ได้รับทุนเสมอภาคจาก กสศ. และทุนอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานจาก สพฐ. รวม 148,021 คน โดยปีการศึกษา 2564 พบว่านักเรียนกลุ่มนี้เรียนอยู่ชั้น ม.6 จำนวน 62,042 คน

กสศ. ยังเชื่อมโยงข้อมูลนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อผ่านระบบการคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา (TCAS) ปีการศึกษา 2565 พบว่ามีเด็กที่ได้รับความช่วยเหลือจากการคัดกรองนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษของ กสศ. เมื่อปีการศึกษา 2561 ยืนยันสิทธิ์ผ่านระบบ TCAS ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 20,018 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.52

ล่าสุด สำหรับการยืนยันสิทธิ์ผ่านระบบ TCAS ปีการศึกษา 2566 พบว่า นักเรียนที่ได้รับความช่วยเหลือจากการคัดกรองนักเรียนยากจนและ

ยากจนพิเศษของ กสศ. เมื่อปีการศึกษา 2562 ยืนยันสิทธิ์ผ่านระบบ TCAS ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 21,922 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.46 ของนักเรียนทุนเสมอภาคและทุนปัจจัยพื้นฐานระดับชั้น ม.3 กระจายอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 69 แห่ง

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียนทุน กสศ. ที่เรียนชั้น ม.3 เมื่อปีการศึกษา 2562	จำนวนนักเรียนทุน กสศ. ที่ยืนยันสิทธิ์	คิดเป็นร้อยละ
TCAS65	148,021	20,018	13.52%
TCAS66	175,977	21,922	12.46%

หากเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในปี TCAS64 - TCAS65 - TCAS66 ของนักเรียนใน ‘กลุ่มยากจน’ ที่รับเงินอุดหนุนด้านการศึกษามาจากทุนปัจจัยพื้นฐาน โดยต้นสังกัด และ ‘กลุ่มยากจนพิเศษ’ ที่รับเงินอุดหนุนด้านการศึกษามาจากทุนเสมอภาค โดย กสศ. จะสรุปแนวโน้มได้ดังนี้

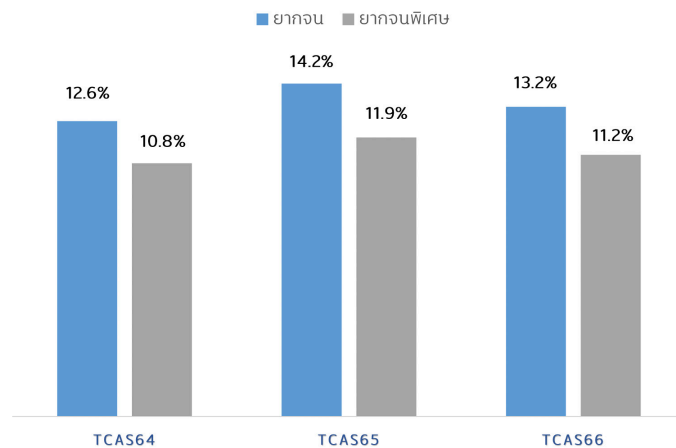
● กลุ่มนักเรียนยากจน : ได้รับเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจน โดยต้นสังกัด

จำนวนนักเรียนที่ยืนยันสิทธิ์ในระดับอุดมศึกษา	TCAS64	TCAS65	TCAS66
	ร้อยละ 12.6	ร้อยละ 14.2	ร้อยละ 13.2

● กลุ่มนักเรียนยากจนพิเศษ : ได้รับเงินอุดหนุนทุนเสมอภาค โดย กสศ.

จำนวนนักเรียนที่ยืนยันสิทธิ์ในระดับอุดมศึกษา	TCAS64	TCAS65	TCAS66
	ร้อยละ 10.8	ร้อยละ 11.9	ร้อยละ 11.2

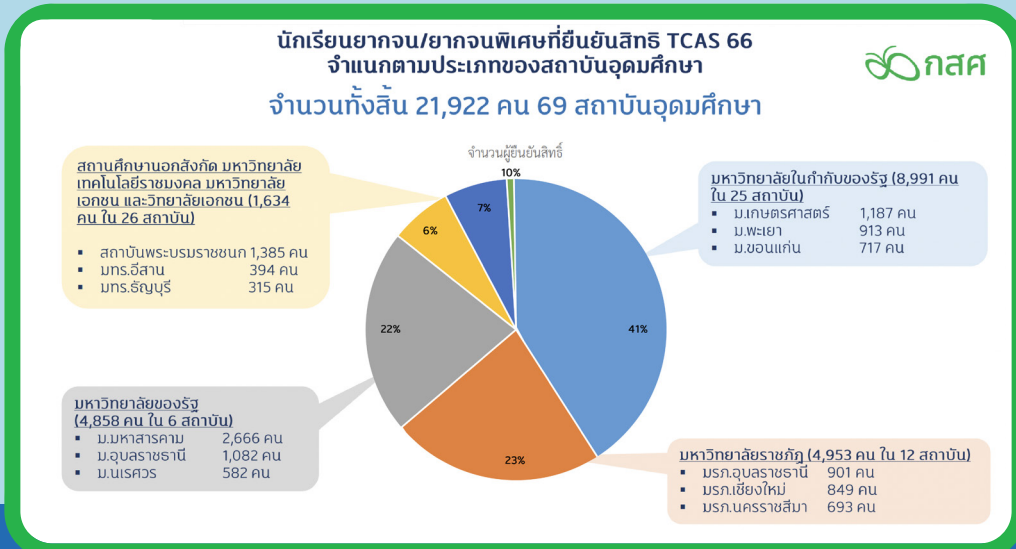
สัดส่วนของนักเรียนยากจน/ยากจนพิเศษที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
เปรียบเทียบระหว่าง TCAS64 TCAS65 และ TCAS66

เมื่อจำแนกความสำเร็จตามประเภทของสถาบันอุดมศึกษารอบ TCAS66 พบว่า จำนวนนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษที่ได้รับทุนเสมอภาคและทุนปัจจัยพื้นฐานในประเทศไทยทั้งสิ้น 21,922 คน สามารถเข้าศึกษาต่อในกลุ่มมหาวิทยาลัยได้กระจายอยู่ในสถาบันการศึกษา ดังนี้

- มหาวิทยาลัยของรัฐ 4,858 คน โดยมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนนักเรียนทุนเสมอภาคและทุนปัจจัยพื้นฐานเข้าศึกษาต่อสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่
  - มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2,666 คน
  - มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 1,082 คน
  - มหาวิทยาลัยนเรศวร 582 คน
- มหาวิทยาลัยที่กำกับโดยรัฐ 8,991 คน โดยมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนนักเรียนทุนเสมอภาคและทุนปัจจัยพื้นฐานเข้าศึกษาต่อสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่
  - มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 1,187 คน
  - มหาวิทยาลัยพะเยา 913 คน
  - มหาวิทยาลัยขอนแก่น 717 คน
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 1,486 คน โดยมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนนักเรียนทุนเสมอภาคและทุนปัจจัยพื้นฐานเข้าศึกษาต่อสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่
  - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน 394 คน
  - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 315 คน
  - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ 242 คน
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ 4,953 คน โดยมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนนักเรียนทุนเสมอภาคและทุนปัจจัยพื้นฐานเข้าศึกษาต่อสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่
  - มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 901 คน
  - มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 849 คน
  - มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 693 คน
- มหาวิทยาลัยเอกชนและอื่นๆ 177 คน โดยมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนนักเรียนทุนเสมอภาคและทุนปัจจัยพื้นฐานเข้าศึกษาต่อสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่
  - มหาวิทยาลัยราชธานี 45 คน
  - มหาวิทยาลัยรังสิต 25 คน
  - มหาวิทยาลัยศรีปทุม 24 คน

- สถานศึกษานอกสังกัดฯ 1,423 คน โดยสถาบันที่มีนักเรียนทุนเสมอภาคและทุนปัจจัยพื้นฐานเข้าศึกษาต่อสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่
  - สถาบันพระบรมราชชนก 1,385 คน
  - มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช 35 คน
  - ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ 3 คน
- มหาวิทยาลัยรัฐไม่จำกัดรับ คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (เฉพาะที่ผ่านระบบ TCAS) จำนวน 34 คน

ความสำเร็จของนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษที่ผ่าน TCAS66 ทั้งสิ้น 21,922 คน พบว่าพวกเขากระจายอยู่ในสถาบันศึกษาตามภูมิภาคต่างๆ ดังนี้

ภาคกลาง จำนวนทั้งสิ้น 8,039 คน
 โดยจังหวัดที่มีนักเรียนทุนฯ เข้าศึกษาต่อผ่านระบบ TCAS สูงสุด 5 อันดับ มีดังนี้

กรุงเทพมหานคร	6,212 คน
พิษณุโลก	1,111 คน
นนทบุรี	340 คน
นครปฐม	292 คน
ปทุมธานี	84 คน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนทั้งสิ้น 7,660 คน
 โดยจังหวัดที่มีนักเรียนทุนฯ เข้าศึกษาต่อผ่านระบบ TCAS สูงสุด 7 อันดับ มีดังนี้

มหาสารคาม	2,666 คน
อุบลราชธานี	2,028 คน
นครราชสีมา	1,670 คน
ขอนแก่น	717 คน
นครพนม	215 คน
กาฬสินธุ์	212 คน
ชัยภูมิ	152 คน

ภาคเหนือ จำนวนทั้งสิ้น 3,467 คน
 โดยจังหวัดที่มีนักเรียนทุนฯ เข้าศึกษาต่อผ่านระบบ TCAS สูงสุด 3 อันดับ มีดังนี้

เชียงใหม่	2,347 คน
พะเยา	913 คน
เชียงราย	207 คน

ภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 2,295 คน
 โดยจังหวัดที่มีนักเรียนทุนฯ เข้าศึกษาต่อผ่านระบบ TCAS สูงสุด 3 อันดับ มีดังนี้

สงขลา	1,822 คน
นครศรีธรรมราช	372 คน
นราธิวาส	101 คน

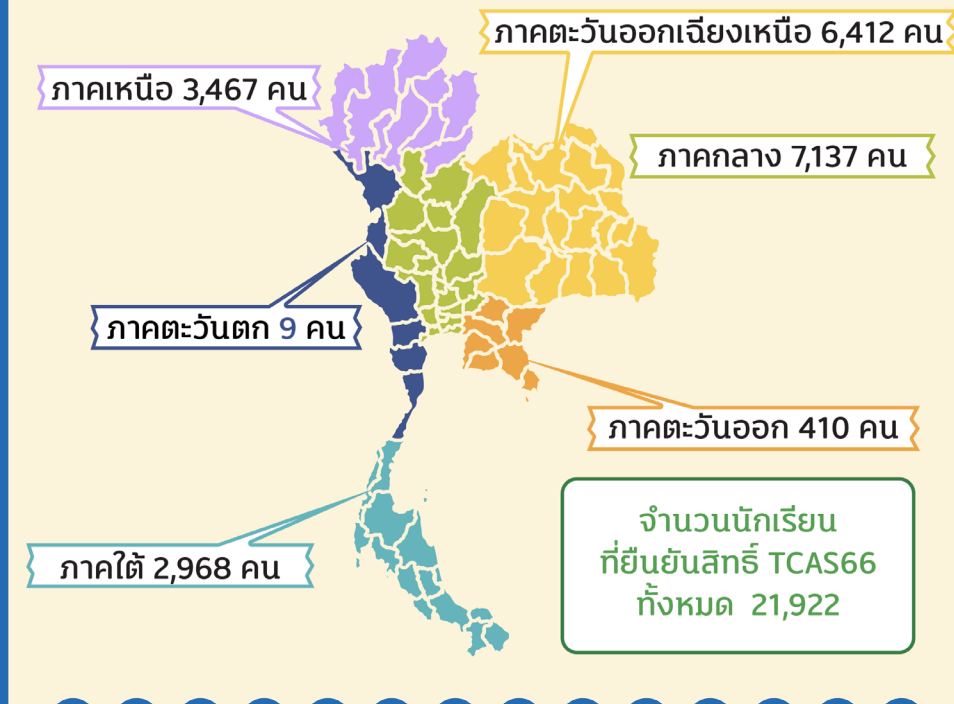
ภาคตะวันออก จำนวนทั้งสิ้น 452 คน
 โดยจังหวัดที่มีนักเรียนทุนฯ เข้าศึกษาต่อผ่านระบบ TCAS มากที่สุด คือ

ชลบุรี	452 คน
--------	--------

ภาคตะวันตก จำนวนทั้งสิ้น 9 คน
 โดยจังหวัดที่มีนักเรียนทุนฯ เข้าศึกษาต่อผ่านระบบ TCAS สูงสุด 2 อันดับ มีดังนี้

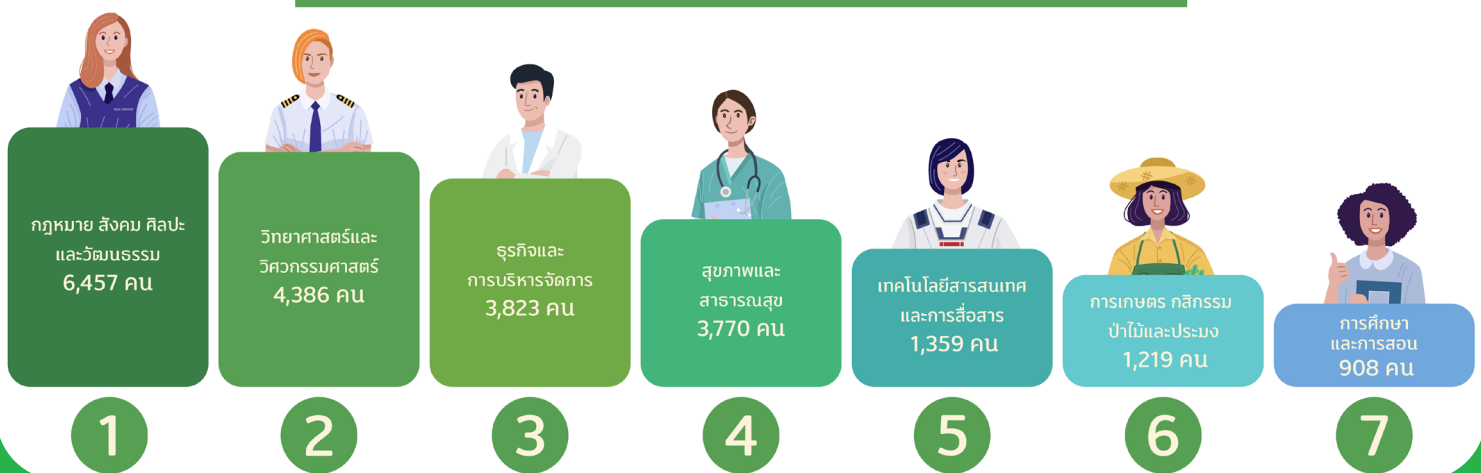
กาญจนบุรี	6 คน
เพชรบุรี	3 คน

ภาพรวมนักเรียนทุนเสมอภาค + ทุนปัจจัยพื้นฐานในประเทศไทย
ที่ยื่นยื่นสิทธิ์ TCAS66

นอกจากนั้นเมื่อไล่เรียงตามสาขาวิชาอาชีพ พบว่า จำนวนนักเรียน 21,922 คน ที่ได้รับความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาจนสามารถยื่นสิทธิ์ผ่านระบบ TCAS66 พวกเขาสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาอาชีพที่แตกต่างอย่างหลากหลาย โดยแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ดังภาพ โดยเป็นสาขาในกลุ่มวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ (STEM) จำนวน 10,734 คน คิดเป็นร้อยละ 49 ของนักเรียนทุนที่ยื่นยื่นสิทธิ์ผ่านระบบ TCAS66 ทั้งหมด

สาขาวิชาที่นักเรียนยื่นสิทธิ์ TCAS66 มากที่สุด

ส่งข้างเผือกให้ถึงดวงดาว เป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงาน ด้านการศึกษา

เพื่อให้เป้าหมายเป็นจริง เมื่อปี 2564 ได้มีการจัดทำหนังสือบันทึกข้อตกลงระหว่างองค์กร (MOU) เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากอนุบาลถึงอุดมศึกษา ประกอบด้วยหน่วยงานด้านการศึกษา ได้แก่ **กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.), กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.), ที่ประชุมคณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)**

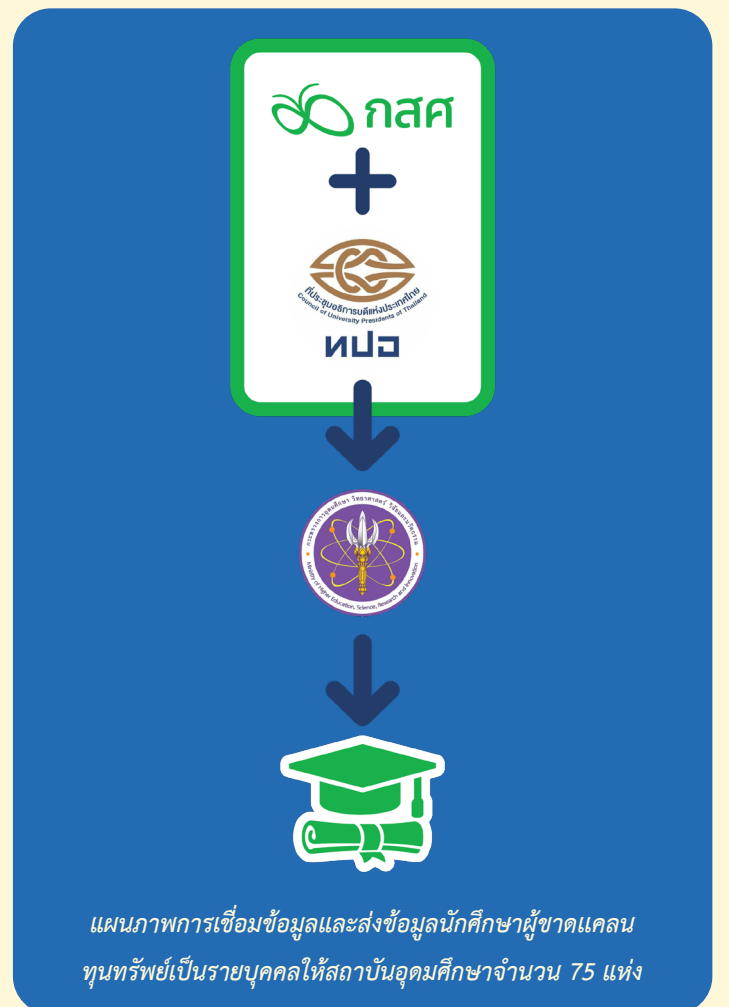
โดยมีคำสั่งที่ 35/2565 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสร้างหลักประกันโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ระดับอุดมศึกษา และกำหนดเป้าหมายด้านการศึกษาผ่านหัวข้อหน้าที่ทำงาน ดังนี้

- 1) **รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์** : เพื่อหามาตรการการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ระดับอุดมศึกษาของหน่วยงาน และมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหลักประกันโอกาสทางการศึกษา
- 2) **บูรณาการเชื่อมโยงระบบสารสนเทศ** : เพื่อการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูล และการส่งต่อผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้ได้รับโอกาสในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
- 3) **พัฒนาระบบการจัดหาแหล่งทุนการศึกษา** : เพื่อสร้างระบบส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ และระบบติดตามจนจบการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 4) **ประสานงาน** : เพื่อสร้างความเข้าใจกับสถาบันการอุดมศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบหลักประกันโอกาสทางการศึกษา
- 5) **ให้ข้อเสนอแนะ** : เพื่อดำเนินการและสนับสนุนวิจัยพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรการและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

จะเห็นว่ากระบวนการสร้างผลลัพธ์ทางความเสมอภาคด้านการศึกษา จำเป็นต้องเริ่มต้นตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ อาศัยการทำงานระหว่างหลายหน่วยงาน สะท้อนผ่านการส่งต่อข้อมูลของนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนด้านการศึกษา จนสามารถยืนยันสิทธิ์เข้าเรียนในระบบ TCAS66 จำนวน 21,922 คน โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่เคยได้รับเงินอุดหนุนจาก กสศ. ในปี 2562 จำนวน 64,626 คน และ นักเรียนที่เคยได้รับเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐาน ในปี 2562 จำนวน 111,351 คน จะถูกกระจายและส่งต่อข้อมูลให้ มหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อให้สถาบันเหล่านั้นได้ดำเนินการช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาต่อไปตามความเหมาะสม โดยยังคงให้เกิดการติดตามและดูแลผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ล่าสุด เดือนกุมภาพันธ์ 2566 สถาบันอุดมศึกษาได้ส่งผลการสนับสนุนค่าใช้จ่าย ทุนการศึกษาหรือการช่วยเหลือต่างๆ แก่นิสิตนักศึกษา กลับมายังกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทั้งสิ้น 37 สถาบัน โดยพบว่า นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้ได้รับการช่วยเหลือหรือเข้าถึงทุนแหล่งต่างๆ ทั้งแบบรายครั้งและแบบต่อเนื่อง อาทิ ทุนของมหาวิทยาลัย ทุนของคณะ ทุนศิษย์เก่า ทุนพระราชทาน ทุนจากหน่วยงานรัฐ ทุนจากภาคเอกชน ทุนจากภาคประชาสังคม รวมประมาณ 1,780 คน และมีผู้ได้กู้ยืม กยศ. จำนวน 4,517 คน (มีทั้งที่กู้ยืม กยศ. อย่างเดียว และได้ทุนอื่นๆ) โดยทุนเหล่านี้เป็นการช่วยเหลือในหลายรูปแบบ เช่น การลดหรืองดเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษา การให้ค่าครองชีพ การให้อาหารกลางวัน การให้งานทำระหว่างเรียน

ฉะนั้นภารกิจการส่งข้างเผือกให้ถึงดวงดาว ผ่านการสร้างหลักประกันโอกาสทางการศึกษาสำหรับนักเรียนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ในระดับอุดมศึกษา จึงไม่ใช่หน้าที่เพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น แต่จำเป็นต้องทำงานเป็นทีม

เสียงจากข้างเผือกบนดวงดาว ทุนเปลี่ยนชีวิตให้ความฝันกลายเป็นความจริง

“คุณแม่อยากให้เราได้เรียน เพราะการเรียนจะเป็น
หนทางที่ช่วยครอบครัวได้ ”

แอน (นามสมมติ)
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

แอนเกิดและโตที่อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ อาศัยอยู่กับครอบครัวรวมสมาชิกทั้งสิ้น 6 คน มีคุณปู่คุณย่าพ่อแม่พี่สาวน้องสาว และพี่น้องฝาแฝด แอนได้รับทุนจากโรงเรียนตั้งแต่ ม.1 - ม.3 ในจำนวน เทอมละ 1,500 บาท และได้รับทุนจาก กยศ. ในช่วงชั้น ม.5 ทำให้แอนได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเพื่อเป็น ‘ครูภาษาไทย’ ตามความชื่นชอบด้านภาษาของตัวเอง

“ที่บ้านไม่อยากให้เราเรียนมหาวิทยาลัยครับ เขา
อยากให้เราไปเรียนทางสายอาชีพแล้วรีบทำงานเพื่อแบกรับ
ภาระครอบครัว แต่ผมฝันมาเอง พอเราฝันก็เลยไม่
อยากจะรบกวนค่าใช้จ่าย ผมจึงต้องพยายามเอง”

โก้ (นามสมมติ)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

โก้เป็นชาวอุดรธานีมีความฝันอยากเรียนด้านวิศวะคอมพิวเตอร์ เพราะชื่นชอบการเขียนโปรแกรมและสนใจด้าน AI โก้ได้รับเงินสนับสนุนจากทุน กยศ. ตั้งแต่เรียนมัธยมปลาย จนปัจจุบันโก้เป็นนักศึกษาในโครงการ The Tiger Team Academy ที่มีจุดประสงค์สนับสนุนนักศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม จึงช่วยแบ่งเบาค่าใช้จ่ายด้านหอพัก ทำให้มีเวลาในการพัฒนาตัวเองมากขึ้น

“หนูเคยผ่านช่วงเวลาที่ต้องจ่ายเงินเรียน แม้ญาติ
บางคนพยายามช่วยเหลือ แต่ก็ไม่ได้ช่วยเหลือได้ตลอด
ทำให้หนูต้องแบ่งเวลาส่วนหนึ่งจากการอ่านหนังสือออกไป
ทำงานรับจ้างตามหมู่บ้านหรือไปทำงานโรงงานเพื่อ
หาเงินมาจ่ายค่าเทอมที่มหาวิทยาลัย”

โหม (นามสมมติ)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

เดิมทีโหมเป็นคนอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พ่อแม่ประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงาน โหมมีพี่น้องทั้งหมด 3 คน โหมได้รับทุนเรียนดีจำนวน 500 บาท และเมื่อเรียนต่อในระดับอุดมศึกษายังคงได้รับทุนจากมหาวิทยาลัย ภายใต้ชื่อว่า ‘ทุนการศึกษาเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา’ ทำให้มีเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายทั้งค่าใช้จ่ายหอพักและค่าเทอม

